

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-10-07
Besvaras senast
2025-10-15 kl. 12.00

Till utbildnings- och integrationsminister Simona Mohamsson (L)

2025/26:75 Skolsegregationen och statens ansvar för en likvärdig skola

Likvärdigheten är en grundbult i svensk skola. Skolan ska rusta elever med kunskaper och förutsättningar att forma sin framtid, oavsett bakgrund och bostadsort. Under de senaste decennierna har utvecklingen dock gått i motsatt riktning, vilket Hallandspostens aktuella granskning *Skolsveket* visar.

Halmstad är i dag en av Sveriges mest segregerade skolkommuner. Granskningen visar hur elever med svårare socioekonomiska förutsättningar koncentreras till samma skolor, hur skillnaderna i resultat har ökat och hur kompensatoriska punktinsatser inte räcker för att bryta utvecklingen. I vissa skolor lämnar fyra av tio elever grundskolan utan gymnasiebehörighet. Den lokala bilden speglar ett nationellt problem: Svensk skola förmår i allt mindre grad att kompensera för olikheter utan tenderar i stället att cementera dem.

Bakom utvecklingen ligger flera faktorer. Som tidigare visats bidrar skolvalets konstruktion och dagens skolpengssystem till att förstärka klyftorna. Friskolornas köbaserade antagningssystem begränsar i praktiken valfriheten för många elever och innebär att vissa elever sorteras bort. Nuvarande skolpengssystem överkompenserar friskolor för ansvar som enbart kommunerna har, vilket missgynnar elever i kommunala skolor. Resultatet har blivit en skev resursfördelning såväl som en urholkad likvärdighet.

Den tidigare socialdemokratiskt ledda regeringen lade fram flera förslag för att bryta denna utveckling. Regeringen föreslog ett mer rättvist skolval, en förändrad skolpeng som bättre speglar kommunernas faktiska kostnader och ett stärkt statligt ansvar för skolans likvärdighet. Förslagen röstades tyvärr ned av de nuvarande regeringspartierna och Sverigedemokraterna. I stället står dessa partier fortsatt fast vid den marknadisering som ökat skolsegregationen. Samtidigt har den nuvarande regeringen minskat det statliga likvärdighetsbidraget, som var utformat för att stärka resurserna till skolor med störst behov.

Skolsegregationen är inte en fråga som enskilda kommuner kan lösa på egen hand, vilket Hallandspostens granskning blottlägger. Det krävs ett ökat statligt ansvarstagande för att säkerställa likvärdighet och en skolpolitik som sätter kunskap och jämlikhet framför vinstintressen.

Mot denna bakgrund och i ljuset av den bild som framkommer i ovannämnda

granskning är det angeläget att regeringen redovisar hur den avser att ta sig an skolsegregationen. Den nya utbildnings- och integrationsministern har betonat utbildningens betydelse för både integration och sammanhållning. För att återupprätta en jämlik kunskapsskola krävs nu konkreta besked om åtgärder.

Med anledning av detta vill jag fråga utbildnings- och integrationsminister Simona Mohamsson:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att minska skolsegregationen och säkerställa en mer likvärdig och jämlik skola i hela landet?

.....

Aida Birinxhiku (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren